

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою
(протокол № _____ від «09» 2022р.)
Голова Вченої ради _____ М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «09» _____ 2022р. № 259

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«СОЦІОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: **третій (освітньо-науковий)**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 054 Соціологія

Кваліфікація: **доктор філософії в галузі «Соціальні та поведінкові науки»**

зі спеціальності «Соціологія»

Запоріжжя 2022

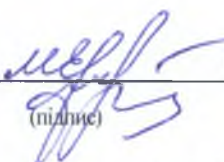
АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

 (В. О. Скворець)
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач відділу аспірантури і докторантури

 О. П. Єфіменкова
(підпис)

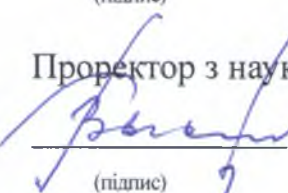
Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

 М. А. Томченко
(підпис)

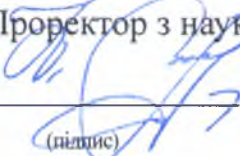
Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

 О. Р. Руднік
(підпис)

Проректор з наукової роботи

 Г. М. Васильчук
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Ю. О. Каганов
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії) соціології з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 054 – Соціологія визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до проміжної та підсумкової атестації. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закон України [«Про освіту»](#) від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [«Про затвердження галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»](#);
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 [«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»](#);
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»](#);

- постанова КМУ від 12.01.2022 р. № 44 [«Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти \(наукової установи\) про присудження ступеня доктора філософії»](#);
- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#);
- наказ МОН України від 11.07. 2019 р. № 977 [«Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»](#);
- наказ МОН від 30.04.2020 р. № 584 [«Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#);
- наказ МОН від 30.12.2021 р. № 1505 [«Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 054 Соціологія для третього рівня \(освітньо-наукового\) вищої освіти»](#): <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/2021/12/30/054-Sotsiolohiya.dokt.filosof.30.12.pdf>

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» \(Salzburg, 3–5 February 2005\). Conclusions and Recommendations](#);
- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). [Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010](#);
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). [Exploration of the implementation of the Principles for](#)

[Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES \(2011\) 932978;](#)

- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). [Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016;](#)
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. [Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019.](#)

Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм закладів вищої освіти, зокрема:

The Graduate program in sociology, Harvard University. The Graduate School of Art and Sciences. <http://gsas.harvard.edu/pro>

ОНП «Соціологія» Дніпровського національного університету імені О. Гончара. http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/ONP%20054%202020.pdf

ОНП «Соціологія» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. https://www.univer.kharkov.ua/ua/research/doctor_division

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Скворець Володимир Олексійович, гарант ОНП	доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціології, Запорізький національний університет
2.	Лепський Максим Анатолійович	доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціології, Запорізький національний університет
3.	Кудінов Ігор Олексійович	кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціології, Запорізький національний університет
4.	Сорокіна Олександра Сергіївна	кандидат філософських наук, доцент кафедри соціології, Запорізький національний університет
5.	Ратушна Таїсія Олександрівна	кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології, Запорізький національний університет

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Хижняк Лариса Михайлівна	доктор соціологічних наук, професор кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
2.	Кривошеїн Віталій Володимирович	доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
3.	Мінаков Михайло Анатолійович	доктор філософських наук, доцент, ст. науковий співробітник Інституту ім. Дж. Кеннана при

		Міжнародному науковому центрі ім. В. Вілсона (Вашингтон, США), головний редактор Ideology and Politics Journal (Мілан, Італія)
<i>Підприємства, організації</i>		
4.	Міщенко Максим Анатолійович	заступник директора департаменту – начальник управління інформаційної діяльності Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Запорізької обласної державної адміністрації
5.	Кузьмичова Надія Юріївна	засновник Товариства з обмеженою відповідальністю «МАРКЕТИНГ ЕНД ЛЕГАЛ СОЛЮШНЗ MLS-group»
6.	Ашурбеков Аскад Аскадович	кандидат соціологічних наук, депутат Запорізької обласної ради, експерт по децентралізації програми «U-LEAD з Європою»
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
7.	Кулик Марія Анатоліївна	кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології Запорізького національного університету
8.	Пилипенко Яна Сергіївна	кандидат соціологічних наук, викладач кафедри соціології Запорізького національного університету

1. Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Соціологія
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Галузь	05 – соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 – соціологія
Освітня кваліфікація	доктор філософії з соціології
Професійна кваліфікація	не присвоюється
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 054 Соціологія
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	–
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми здобуття освіти	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
<p>Метою освітньо-наукової програми є підготовка фахівців з соціології, здатних розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері соціології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, готовність вирішувати складні соціологічні завдання з діагностики, прогнозування та проектування соціальних процесів у діяльності бізнесових структур, органів державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронних органів, засобів масової інформації, політичних партій, громадських організацій та міжнародних організацій.</p> <p>Мета освітньо-наукової програми повною мірою відповідає Стратегії розвитку Запорізького національного університету на 2018-2022 роки: «Стратегічна мета університету полягає в тому, щоб до 01.01.2023 року розвинути та закріпити провідні позиції, спрямовані на задоволення потреб громадян, суспільства і держави в якісній вищій освіті, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток</p>	

наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника у діяльності вишу та його інтеграції до європейського і світового освітнього простору, успішне проходження процедури підтвердження статусу національного закладу вищої освіти» (див. Стратегію розвитку ЗНУ на 2018-2022 рр.: https://www.znu.edu.ua/docs/2020/_rozvitku_znu_onovlen1.pdf).

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область	<p>Об'єкт вивчення: закономірності функціонування та трансформації соціальних груп, спільнот і суспільств у їхньому системному взаємозв'язку.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері соціології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи, спільноти та суспільства; соціальні явища та процеси; громадська думка; соціокультурні феномени та процеси; соціальні інститути; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі на локальному, регіональному, національному та глобальному рівнях.</p> <p>Методи, методики та технології: методи збору, обробки й аналізу соціологічної інформації, методики діагностики, експертизи та прогнозування, статистичні методи аналізу даних, сучасні цифрові технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; програми статистичної обробки та візуалізації даних.</p>
Орієнтація освітньо-наукової програми	академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO)
Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>освітньо-наукова програма базується на сучасних наукових дослідженнях у галузі соціальних та поведінкових наук зі спеціальності соціологія та встановлює необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в області соціального управління, зокрема соціального прогнозування і проектування, соціальної діагностики на локальному, регіональному, загальнодержавному та міжнародному рівні, розвитку соціології медіації, кримінології та миротворення, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, а також проведення здобувачем власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Ключові слова: соціальне прогнозування, соціальне проектування, соціальна аналітика, методологія соціальних досліджень, миротворення, медіація.</p>
Особливості освітньо-наукової програми	<p>Освітньо-наукова програма у галузі соціальних та поведінкових наук зі спеціальності соціологія має декілька специфічних особливостей, що відрізняють її від аналогічних програм в інших ЗВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - серед освітніх компонентів програми ключове місце відводиться завданню опанування аспірантами методологією соціологічних досліджень, розумінню ними тенденцій розвитку соціології знання, орієнтації наукового пошуку на реалізацію принципу єдності соціальної теорії і соціальної практики; - в організації навчання аспірантів значне місце відводиться комунікації як з

	<p>відомими українськими соціологами та професіоналами-практиками, зокрема через участь в заходах Соціологічної асоціації України, так і з відомими зарубіжними соціологами, політологами, кримінологами, зокрема через залучення до заходів Європейської академії наук України, дійсними членами якої є професори кафедри соціології М.А. Лепський і В.О. Скворець;</p> <ul style="list-style-type: none"> - на кафедрі склалися такі організаційні форми навчання аспірантів як участь в організації та проведенні наукових конференцій регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівня, PhD-колоквіуми, обговорення змісту дисертації аспірантів на міжкафедральних семінарах; - наукові керівники аспірантів та викладачі кафедри, які беруть участь у реалізації міжнародних та вітчизняних наукових проєктів, господарських НДР, залучають до їх виконання аспірантів. <p>Здобувачі залучені до широкого спектру навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модуль Жана Моне «Основи європейської проєктної діяльності» за європейським проєктом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проєктах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; - навчальний курс «Академічне письмо та академічна доброчесність» члена Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головного експерта з питань освіти Реанімаційного пакету реформ, консультанта міжнародного проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) проф. В. Бахрушина; - навчальна дисципліна «Критичне мислення та філософське усвідомлення світу» автора популярного навчального курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus проф. С. Терна; - практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамену Pearson Tests of English; - авторський практичний курс «Риторика та публічні виступи» відомої тележурналістки, авторки й ведучої ТВ-програми О. Вакало; - формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ в Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP (2016-2019) та «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022)
4. Академічні права та працевлаштування випускників	
Академічні права випускників	здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
Працевлаштування випускників	працевлаштування у науково-дослідних установах, закладах вищої освіти, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження та/або підготовку фахівців у сфері суспільно-політичної діяльності, громадської думки та суспільних настроїв, впливу засобів масової інформації та реклами, процесів медіації та миротворення, соціальної безпеки громадян та бізнесу.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Підходи та технології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - студентоцентрикований підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; - навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну

	<p>взаємодію освітньої та наукової складових;</p> <ul style="list-style-type: none"> - проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; - проектно-організоване навчання, в якому проект виступає як форма, метод та результат навчання; - змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань <p><i>Форми навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - лекції, практичні заняття, консультації; - педагогічна практика, дослідницька практика; - тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; - наукова та проектна діяльність. <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); - методи проектування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); - методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проектів тощо); - методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, бенчмаркінг, кейс-метод); - методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквиумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проектних заявок та конкурсах проектів, участь у реалізації міжнародних та вітчизняних проектів, госпдоговірних НДР (при наявності); - методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів).
Оцінювання	<p>Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів</p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу соціологічних досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів</p>

		<p>наукової роботи аспіранта.</p> <p><i>Проміжна атестація</i> проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ.</p> <p><i>Присудження ступеня доктора філософії</i> відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на підставі її публічної презентації та обговорення</p>
6. Програмні компетентності		
Вид компетентності	шифр	
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми соціології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК 2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
	ЗК 3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК 4	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 5	Здатність до критичного мислення
	ЗК 6	Здатність працювати в міжнародному середовищі, у тому числі в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України
	ЗК 7	Здатність розробляти проекти та управляти ними
	ЗК 8	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
	ЗК 9	Здатність до особистісного та професійного розвитку
	ЗК 10	Здатність розв'язувати комплексні проблеми соціології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
	ЗК 11	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1	Здатність до розуміння основних концепцій, історичних витоків, сучасного стану та тенденцій розвитку соціології; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
	СК2	Здатність здійснювати планування та виконання оригінальних досліджень, досягати наукових результатів, які створюють нові знання як в предметній області, так і в міждисциплінарних напрямках, і можуть бути опубліковані у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з галузі соціальних та поведінкових наук та суміжних галузей

СК3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності
СК4	Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у галузі, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності
СК5	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, демонструвати глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень; володіти навичками академічного письма
СК6	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти, в тому числі міждисциплінарні, з урахуванням соціальних, економічних, екологічних, міжкультурних та правових аспектів; демонструвати лідерство та відповідальність під час їх реалізації.
СК7	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, зокрема забезпечувати організацію та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання

7. Програмні результати навчання

ПРН1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій
ПРН2	Глибоко розуміти загальні принципи, методи, методології наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері соціології та у викладацькій практиці
ПРН3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи
ПРН4	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема результати емпіричних досліджень та теоретичного аналізу соціальних систем і процесів, наявні соціологічні дані
ПРН5	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за напрямом спеціальності та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності
ПРН6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми соціології державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН7	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми
ПРН8	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та

	самовдосконалення протягом життя
ПРН9	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів
ПРН10	Організовувати й здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти, використовуючи сучасні освітні технології та інноваційні методи навчання; нормативне, наукове та навчально-методичне забезпечення; відповідально та об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів
ПРН11	Знати методологічні підходи та методи у проведенні соціологічних досліджень, вміти використовувати їх для розробки і проведення конкретного дослідження
ПРН12	Виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання; здійснювати планування та управління своїм часом; демонструвати ініціативність, лідерство та автономність у професійній та науковій діяльності

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Для підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем доктора філософії за спеціальністю «Соціологія» кафедра соціології забезпечена науково-педагогічними кадрами належної кваліфікації. Кількість штатних працівників кафедри соціології складає 9 осіб, з яких 2 – доктори наук та 7 кандидатів наук, тобто 100% складу кафедри забезпечено кадрами вищої кваліфікації. Для забезпечення належного рівня викладання в ЗНУ функціонує система підвищення кваліфікації та перепідготовки професорсько-викладацького складу. Інформація про склад і діяльність кафедри, що забезпечує підготовку докторів філософії за спеціальністю «Соціологія», міститься на сайті кафедри: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/fsu/kafedri/kafedra_sotsiologiyi</p> <p>Наукове керівництво здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.</p> <p>Реалізація програми передбачає залучення до підготовки докторів філософії в галузі соціології професіоналів-практиків із багатим досвідом проведення соціологічних досліджень, розробки соціальних проектів та практичної діяльності в сфері соціального управління. На кафедрі соціології ЗНУ напрацьовується досвід залучення до підготовки докторів філософії за спеціальністю «Соціологія» закордонних професіоналів у галузі соціології, кримінології, зокрема через участь аспірантів у заходах Європейської академії наук України, інформація про які міститься на сайті: http://euasu.org/.</p> <p><i>Викладання навчальних дисциплін здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомі наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.</i></p>
Матеріально-технічне	Навчальні корпуси підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема

забезпечення	<p>наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо.</p> <p>Для наукової роботи здобувачів кафедрою соціології використовуються спеціально обладнані аудиторії (№125 IV корпусу, №126 IV корпусу, №116 VI корпусу, № 108 IV корпусу, IV корпусу, а також конференційна зала - № 50, I корпус), три комп'ютерних кабінети - ауд. № 305 VI корпусу, ауд. № 404 VI корпусу, ауд. № 107 II корпусу. Аудиторії обладнані навчальними мультимедійними пристроями.</p> <p>Соціально-побутова інфраструктура включає мережу гуртожитків з достатньою кількістю місць, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий табір, коворкінг-центр, стадіон та ін.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Освітньо-наукова діяльність здобувачів забезпечується необхідними інформаційними та навчально-методичними ресурсами, що включають офіційний сайт ЗНУ та веб-сторінки його структурних підрозділів, ресурси наукової бібліотеки, доступ до міжнародних баз даних, наявність та розміщення навчально-методичних матеріалів у СЕЗН Moodle; професійні групи (у ФБ, Telegram та ін.).</p> <p>Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/).</p> <p>Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink. До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових та академічних показників СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview&site_id=19&category_id=84).</p> <p>Для педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture» (https://www.facebook.com/groups/213037885939700/), а також діють Telegram-канали для здобувачів відповідних років навчання та інформаційний ресурс для наукових керівників та аспірантів спеціальності соціологія: (https://t.me/joinchat/-hSqJfuvL09iMjQy).</p>

9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/international-relations/legal-framework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.</p> <p>Угоди про співробітництво укладені з такими закладами вищої освіти: Харківський національний університет імені В. Каразіна; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних закладах вищої освіти та наукових установах в рамках співпраці з Європейською академією наук в Україні.</p> <p>Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання. Міжнародна мобільність здійснюється у рамках грантового проекту «<i>Tailoring European Memory Politics for Peacemaking in Ukrainian Society</i>» (академічний координатор – Іва Павленко, викладач факультету соціології та управління ЗНУ)</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	можливе за умови володіння українською мовою на рівні не нижче B2

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	<i>Обов'язкові компоненти</i>		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
ОК1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	8	залік, екзамен
	<i>всього</i>	8	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
ОК2	Критичне мислення та філософське усвідомлення світу	4	залік
	<i>всього</i>	4	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
ОК3	Педагогічні технології в системі вищої освіти	3	залік
ОК4	Дослідницько-інноваційна діяльність	3	екзамен
ОК5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
ОК6	Академічне письмо та академічна доброчесність	3	залік
ОК7	Риторика та публічні виступи	3	залік
ОК8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	18	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
	Цикл професійної підготовки		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	<i>Обов'язкові компоненти</i>		
ОК9	Методологія та логіка соціологічного наукового дослідження	3	екзамен
ОК10	Перспективи розвитку соціології знання	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
	<i>Вибіркові компоненти</i>		
ВД	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 2	4	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 3	4	залік
	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	<i>Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибірових компонентів</i>	48 12 (25%)	

Перелік вибіркових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Соціальне прогнозування
ВД2	Якісні методи соціального прогнозування
ВД3	Методологія та методика програмування соціологічного дослідження
ВД4	Філософія наукової свідомості
ВД5	Актуальні проблеми сучасного соціологічного та соціогуманітарного знання
ВД6	Соціологія інформаційно-мережевого суспільства
ВД7	Соціологія миротворення та соціальної безпеки
ВД8	Соціологія медіації та кримінології

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквиумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг робіт	Форма контролю
1. Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та Індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	напіврічна та річна атестації

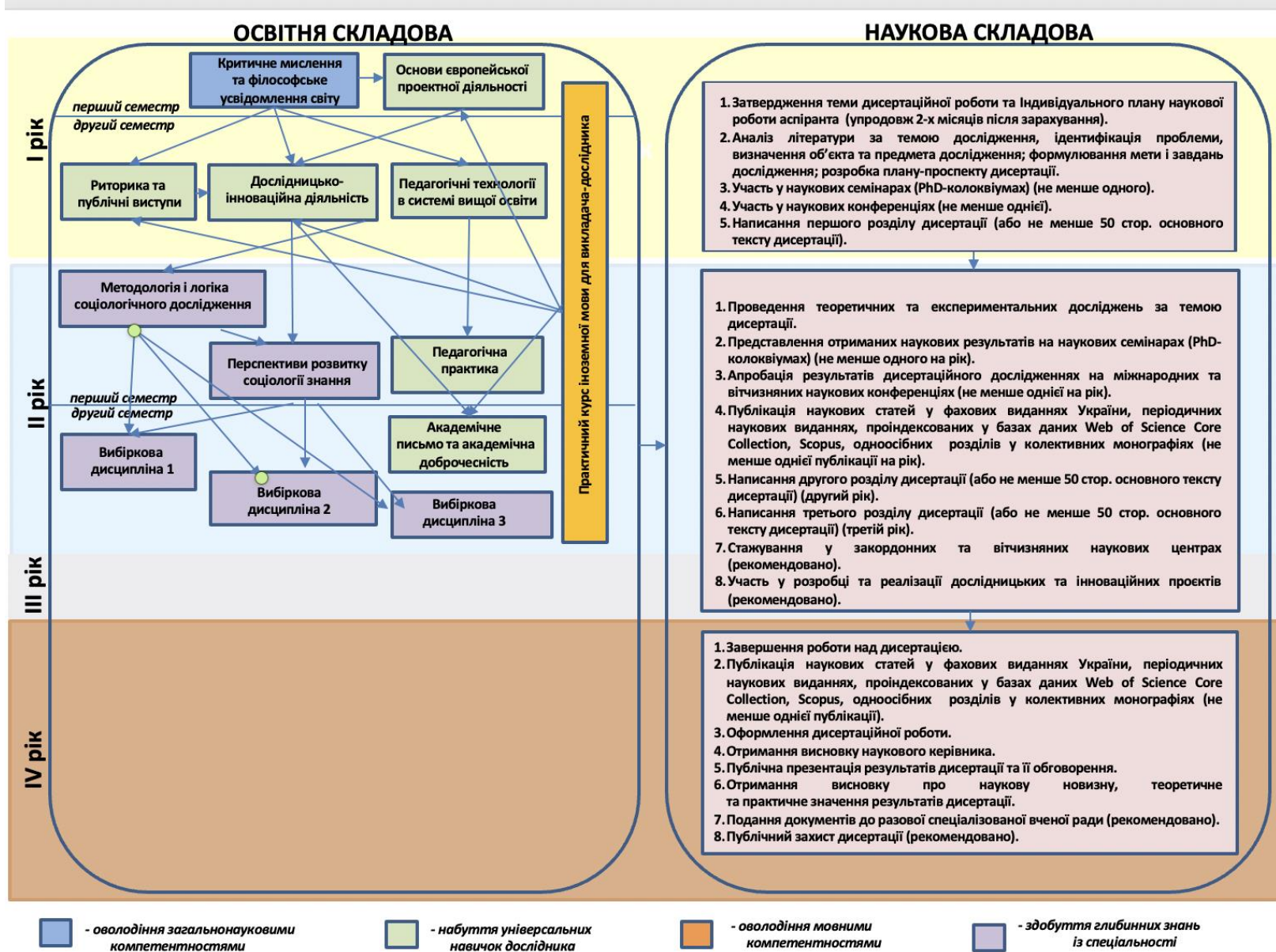
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
4. Четвертий рік навчання		
4.1	Завершення роботи над дисертацією	напіврічна та річна атестації; попередня
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою	

	України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	експертиза дисертації
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.5	Публічна презентація результатів дисертації та її обговорення	
4.6	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.7	Подання документів до разової спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.8	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Напрями досліджень
1	Соціологія інформаційно-мережевого суспільства: соціальні комунікації у віртуальних подіях та комп'ютерних іграх
2	Соціологія миротворення та соціальної безпеки: загрози життю та формування життєвих стратегій
3	Соціологія медіації та кримінології
4	Актуальні проблеми сучасного соціологічного та соціогуманітарного знання: інституціоналізація та соціальна політика

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді, за результатами якого видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності «Соціологія».
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми у сфері соціології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути оприлюднена на офіційному сайті ЗНУ. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності «Соціологія» повинна мати обсяг основного тексту 6,5-9 авторських аркушів, оформлених відповідно до вимог, установлених МОН. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН (наказ МОН від 12 січня 2017 р. № 40).
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про присудження наукового ступеня доктора філософії у Запорізькому національному університеті (http://phd.znu.edu.ua/page/legal/2022_znu_pol_pro_zakhist_PhD__1_.pdf)

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

ПРН	Інтегральна компетентність																	
	Загальні компетентності											Спеціальні компетентності						
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7
OK1	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+			+	+	
OK2	+	+	+		+			+	+	+				+				
OK3	+	+		+	+			+	+	+	+					+	+	+
OK4	+	+					+	+	+	+			+	+	+	+	+	
OK5	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	
OK6	+	+		+		+			+	+			+			+		
OK7	+							+	+	+						+		+
OK8	+	+	+	+	+			+	+	+	+				+	+		+
OK9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+
OK10	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+			+	

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання програмним компетентностям

ПРН	Інтегральна компетентність																		
	Загальні компетентності											Спеціальні компетентності							
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	
ПРН1	+	+	+			+	+			+		+	+	+	+			+	
ПРН2	+	+			+					+		+	+	+		+	+	+	
ПРН3	+	+								+			+	+	+		+	+	
ПРН4	+	+		+						+		+	+	+		+			
ПРН5	+	+	+					+	+	+	+		+	+	+		+		
ПРН6	+	+		+		+					+		+			+	+	+	
ПРН7	+	+			+					+		+	+	+	+				
ПРН8	+	+	+	+	+			+	+	+	+			+					
ПРН9	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+		+	+		
ПРН10	+	+						+	+	+	+				+	+		+	
ПРН11				+	+	+	+			+			+	+	+		+		
ПРН12	+	+		+				+	+	+			+		+	+		+	+

6. Матриця відповідності програмних результатів навчання обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

ПРН \ ОК	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12
ОК1						+		+	+			
ОК2			+				+	+				
ОК3			+			+		+		+		
ОК4	+		+		+	+		+	+			
ОК5	+		+		+	+		+	+			
ОК6			+			+	+	+				
ОК7						+		+		+		
ОК8		+	+			+		+		+		
ОК9	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК10	+			+		+	+	+	+	+	+	+